

Espero kaj Plenumo - majstra duopo, majstra verko

artikolo de Paul R. Kern (aperis en "Esperanto Mormonaro": 1991: 16–19)

Oni iam diris ke la krepovo ne estas ĉiam krei ion el nenio. Ĝi plejofte konsistas el la kumetado de neprobablaj eroj. Estas malofte en la mondo de Esperanto, ke la ebleco krei veran unikajon altiras la atenton de ekstermovada eminentulo. Iom post la 74a Universala Kongreso de Esperanto en Brajtono, Anglujo, la graveco de la verkoj de William Auld unuafoje venis al la atento de la konata kaj respektata usona komponisto kaj simfonia kondukisto D-ro Crawford Gates. Interalie, li estis tre frapita de la komplekseco kaj detaleco de *La infana raso*, kiu enhavas multajn pensigajn rimarkojn kaj citaĵojn, kiuj validas eĉ hodiaŭ -35 jarojn post la verkado de la fama poemo. Laŭ la opinio de D-ro Gates, la senmorteco de majstra verko montriĝas nur kiam forpasis suface da tempo aŭ por lasi ĝin malaperi aŭ por forgesi ĝin. En la kazo de verkaro de William Auld, oni rimarkas econ de senmorta pluivado.

William Auld estas Magistro pri literaturo kaj angla lingvo de la Universitato Glasgova. Li estas aŭtoro aŭ editoro de cirkaŭ 40 libroj, inter kiuj elstaras la 25-ĉapitra poemo *La infana raso* kaj la *Esperanta antologio*, kiu vaste prezentas en historia kunteksto la gravajn Esperantajn poetojn inter 1887 kaj 1981. Lia kolektita poemaro, la pli ol 800-paĝa *En barko senpilota*, aperis en 1987. Li ankaŭ multe tradukis, interalie la tutan sonetaron de Ŝekspiro kaj verkojn de Burns, Byron, Martinson, k.m.a. Ekde 1949 li estis redaktoro de diversaj revuoj, kiel ekzemple *Revuo Esperanto*, *Norda Prismo*, kaj *Fonto*. En la movada vivo li rolis siatempe ankaŭ kiel Vivprezidanto de UEA (kies Honora Membro li nun estas) kaj Prezidanto de la Akademio.

Alieflanke, la muzikaĵoj, simfonioj, kanzonoj kaj muzikaj spektakloj de D-ro **Crawford Gates** ĝojigas la publikon dum pli ol kvardek jaroj. Oni povus diri, ke la muzikaĵoj kreitaj de D-ro Gates estas ĉiamverdaj -sed ne vaste konataj en Esperantujo. Crawford Gates magistriĝis ĉe la Universitato Brigham Young (Utaho, Usono), kie li poste dum pluraj jaroj prezidis la Muzikan Fakon. Je tre juna aĝo, li estis komisiita de la ŝtato Utaho komponi la muzikon por spektaklo *Promesita Valo*, kiu remorfestos la centjarigon de la ŝtato. Li doktoriĝis ĉe la prestigia Muzika Lernejo *Eastman* de la Universitato *Rochester* (Nov-Jorko). Lia muziko estis ludataj de la plej gravaj simfoniaj orkestroj en Usono; *Chicago Symphony*, *Philadelphia Orchestra*, *Los Angeles Philharmonic* kaj la gravaj orkestroj de *Dallas*, *Kansas City* kaj *Milwaukee*. Du el liaj verkoj por orkestro kaj ĥoro estis registritaj sur diskoj de la *Utah Symphony Orchestra*, kombinita kun la *Mormon Tabernacle Choir*. Pli ol cent verkoj estas eldonitaj de la elstara eldonejoj *MCA*, *Southern Music Co.*, *Thomas House Publications* kaj aliaj. Lia muziko troviĝas sur la ora disko registrita de *Columbia record*; *The Lord's Prayer* de la *Philadelphia Orchestra* kaj la *Mormon Tabernacle Choir* sub la gvido de Eugene Ormandy (1,5 miliono da ekzempleroj venditaj).

En la pitoreskaj belgaj Ardenoj, dum aŭtuna parolado en mia ĝardeno, oni lancis la ideon al D-ro Gates pri eventuala kunlaboro inter la de majstraj artistoj. La propono ne nur estis varme akceptita sed pli entuziasme ol mi pensis ebla. D-ro Gates pretis verki tutan simfonion por Esperanto se oni volus tion. La tasko estis finfine difinita - krei aktualan, belsonan muzikaĵon, kiu eble plej efike spegulos la staton de la hodiaŭa Esperanto movado. Kvankam D-ro Gates estas profesia komponisto, li faras escepton en nia kazo kaj konsentis krei la muzikon tute senpage, kiel donacon al la Movado. La tasko verki la tekston estis ja akceptita de Magistro Auld dum la kongreso en Brajtono. Post mallonga atendo kaj iama vizito de iuj verdulaj muzoj, la teksto estis finita. La rezulto estas tute freŝa poemo, kiu efektive kaptas la momenton de la nuna situacio de nia lingvo - la ŝtato de la arto post la unua jarcento. La komponado de la akompana muziko devis atendi iom pli longe pro aliaj devigaj komponaĵoj antaŭe planitaj kaj pagitaj - inter ili, la muziko de grava usona filmo. En Novembro 1990, la vortoj de Auld

kuniĝis kun la muziko de Gates. La fina produkto estas precize kiel antaŭvidita; tre aktuala, belsona muzikaĵo, facile kantebla de grupoj. Laŭ la originala plano, la verko estu prezentita dum la 76a Universala Kongreso de Esperanto en Bergeno (Norvegio). Aranĝoj estas en ordo por disdoni kopiojn de la komponaĵo al ĉiuj kongresanoj kaj prezenti ĝin dum la 76a Universala Kongreso.

La Plenumo

En ĉiu lando, ĉiu stato, dediĉite kaj defie,
Trovegas la konantoj de'l komunikilo homa;
Ni avangardas mondon, kie la homaro ĉie,
Parolos senkatene en komuno idioma.

La majstra revo estis prava, disvolviĝis la realo;
Ne vana estis fid' de'l pioniroj kaj martiroj,
Ĉar ni hodiaŭ amikiĝas unulingve en egalo,
Kaj spertas jubilate plenumiĝon de'l aspiroj

Nacioj de la mond', atentu! Paca kunlaboro eblas,
Sen hombroj de suspekto, nekompren' kaj vortobstaklo
En mateniĝo de la mondo, nia arda flam' ne feblas,
Sed lumas jam konstante kiel signo de'l miraklo!

La artikolo de Paul Kern ne nur memorigas de la rimarkinda kunlaboro inter la majstra duopo William Auld kaj Crawford Gates, sed ankaŭ de la mirinda interligiteco de la majestaj himnoj "La Espero" kaj "La Plenumo". Espero estis sekvita per Plenumo, espero plenumiĝis, kaj kune ili formas revan duopon. Ĉu ne estus bonega se La Espero estus kantata ĉe la Solena Malfermaĵo de ĉiu Universala Kongreso kaj La Plenumo ĉe la Solena Fermaĵo? Robert Poort petis al "Sinkopo"- bonega hispana kvar-homa ĥor-ensamble - ĉu ili interesiĝus kanti ĝin, kaj la rezulto estis bonega! La fina venko kompreneble estus se La Mormona Tabernaklo-Koruso majeste kantis kaj La Esperon kaj La Plenumon!

LA PLENUMO

Teksto de William Auld

Muziko de Crawford Gates

Maŭstoso $\text{♩} = 90 \text{ } 100$

En ĉi - u lan - do, ĉi - u ŝta - to,
La maj - stra re - vo es - lis pra - va,
Na - ci - oj de la mond', a - ten - tul

de - di - ti kaj de - fi - e. Tro - vi - ĝas la ko -
dis - vol - vi - ĝis la re - a - lo: Ne va - ras es - tis
Pa - ca kun - la - bo - ro e - blas. Sen om - broj de su -

nan - toj de f - ko - mu - ni - ki - lo ho - ma:
ŝif - de - r - pi - o - ni - roj kaj mar - ti - roj,
spek - to, ne - kom - preir' kaj vort - eb - sta - klo:

© Pacific Publications 1991
911 Park Avenue
Beloit, WI 53511 (Usono)

Ĉi tiu versio: Kvarvoĉa kun teksto.
Alia versio haveblas: Melodio kun teksto.

-1-

Nekomerca multobligado permesata al esperantistoj.
Ĉiuj aliaj komercaj rajtoj rezervita.

Ni a - van - gar - das - mon - don, ki - e la ho - ma - ro
Ĉar ni ho - di - aŭ a - mi - ki - ĝas u - nu - ling - ve en - e
En ma - te - ri - ĝo de la mon - do, ni - a ar - da flamm - ne -

ĉi - e, Pa - ro - los sen - ka - te - ne en ko - mu - no
ga - lo, Kaj ŝper - las ju - bi - lan - te ple - ru - mi - ĝon
te - blas, Sed lu - mas jam kon - stan - te ki - el - sig - no

1. 2. 3.
i - di - o ma - rit.
de - r - as - pi - roj - ra - kloj

-2-